دیمانەی مەنسور حیکمەت لەگەڵ بڵاوکراوەی کۆمەنیست سەبارەت بە ڕێکخراوە جەماوەرییەکانی چینی کرێکار ...3

وەرگێڕانی: کاوە عومەر

بەشی سێهەم

کۆمەنیست: هەوڵدان بۆ پێکهێنانی سەندیکا لەبارودۆخێکدا کە کرێکاران لە هەموو جۆرە ڕێکخراوێکی جەماوەری بێ بەشن بەو مانایە نییە کە لایەنگرانی سەندیکا ئەیانەوێت لە چوارچێوەی سەرمایەداریدا بمێننەوە. دەکرێ بەڵگەشیان ئەوە بێت کە ئەگەر کێشەی بنەڕەتی ڕێکخستنی کرێکارانە لە ڕێکخراوە جەماوەریدا، پێویستە رووبکرێتە ئەو شێوازە ناسراوە لە ڕێکخراوبوون. چونکە ئاسانتر دەتوانرێت بوونی بەدەوڵەت قبووڵ بکرێت. ئەم کارە گونجاوەو لەزۆر رووە بە کردەوە دەرهاتنی گونجاوە. ئاشکرایە کاتێک کۆمەڵگەو چینی کرێکار ڕووبکەنە شۆڕش، سەندیکاکانیش بەپێی بارودۆخێ نا متەعارف" نائاساییە" واتە گونجاوی دەگرێتە ئەستۆ. لەبەرامبەر ئەم بەڵگە هێنانەوانەدا چی دەڵێن؟

مەنسور حیکمەت: بوارم بدەن با خاڵێک ڕۆشن بکەمەوە. ئایا سەندیکا لە کۆتایدا "ڕێکخستنی ناسراوە" یان نا، بەپێی ئارەزویی دامەزرێنەرەکانی دەگۆڕدرێت؟
بەبۆچونی من یەکەمیان دروستە و سەندیکا شێوازێکی ناسراوی ڕێکخستنی کرێکارانە و "بەوردی وتەی ئەمڕۆی ئەنجومەنی دامەرزێنەری سەندیکایە. گریمانەی ئەمە لەسەر بنەمای ئەوەی سەندیکا لەسەردەمی شۆڕشگێڕانەدا شێوەکاری دەگۆڕێت. بەجۆرێک کە گونجاو بێت یان هەلومەرجی تردا، بۆ نمونە ڕادیکاڵتر ئەبێت یان لەقەبارەیەکی تردا و بەشێوەیەکی تر کاردەکات، بەهایەکی کردەیی زۆری نییە، هەر بەوشێوەی کە ئەمەش ناتوانین ئەمڕۆ بەبیانوی سەرکوتەوە حیزبێکی ڕیفۆرمیست دروست بکەین وپەیمان بدەین کە لەسەروبەندی شۆڕشدا لە کاتی خۆیدا بیگۆڕین بە حیزبێکی کۆمەنیست، لایەنگرانی سەندیکاش ناتوانن ئەمڕۆ سەندیکای ڕێپێدراو دروست بکەن (واتە سەندیکای

جێگای ڕازیکردنی دەوڵەت) وە بەڵێن بدەن لە سبەینەی تەنگژەی سیاسیدا بیگۆڕن بە ئۆرگانی دەسەڵات وکاری ڕاستەوخۆی جەماوەری. ڕەوتی خەباتی چینایەتی سیناریۆی لەم شێوەیە پەسەند ناکات. ئەوە بنیاتنەرانی سەندیکا نین کە چارەنوسی داهاتوی سەندیکا دیاری دەکەن، بەڵکو تایبەتمەندیەکانی خودی جوڵانەوەی سەندیکالیستی وتوانایەکانی سەندیکایە وەک “شێوەیەکی ناسراو” کەمەرج دادەنێ بە درێژەی کاری سیاسی و خەباتی داهاتوی، ڕابەرانی و کرێکارانی ڕێکخراو تیایدا.

بزوتنەوەی سەندیکایی، هەتا ئەو ئاستە کە لەگەڵ ئەوەشدا لە پێکهێنانی وشیاری سیاسی کرێکاراندا دەور ئەگێڕن، ئەوان بە ئاسۆو ڕۆحیەتی سەندیکایی بار ئەهێنێت. ئەمە پێناسەی سەندیکایە بە خۆی و ئەو پێگە کۆمەڵایەتیە کە هەیەتی ئەو مرۆقانە دەکێشێتە مەیدان کە لەگەڵ خۆیا دەنەوە دەیانکاتە هەڵسوڕاوانی خۆی. نازانم ئایا بەڕاستی ڕەوتێک بەڵگەی گریمانەیی ئەوەی بە بەرگری لە سەندیکا پێشنیار کردوە یان نا. لەگەڵ ئەوەشدا وەڵامی من ئەوەیە کە ئەم جۆرە بەڵگانە پشتیان بەستووە بە دەربرینی زەهنی و خۆبەخشانە “لەنیاریستی” لەتایبەتیەکان و تایبەتمەندیەکانی بزوتنەوە کۆمەڵایەتیەکان بەشیوەیەکی گشتی و بزوتنەوەی کرێکاریی بەشێوەی تایبەتی.

بەڵام باسی بنەڕەتی من ئەوەیە کە بەهیچ شێوەیەک ئەم بەڵگەیە گرێی ئەمە ناکاتەوە، لەبەر ئەوەی بە بۆچونی من مەرجی شیاوی ڕێکخستنێکی جەماوەری لە ئێرانی ئەمڕۆدا ئەمە نییە کە بە ئەملاولا لە سبەینەی شۆڕشیشدا ئۆرگانی کاری شۆڕشگێڕانەش بێت. بۆ ئەمە تەنانەت هەرەوەزیەک و سندوقیکی کریکاریش نرخ و بەهای تایبەتی خۆیان هەیە. کیشەکە لێرەدا نییە. کیشەکە لەسەر واقعی بونی ئەو ئەڵتەرناتیقە، جدی بوونی لەپەیوەند بە ئاستی خەبات و داخوازییە کرێکاریەکان و بارودۆخی کۆمەڵایەتی و سیاسەتی زاڵ بەسەر کۆمەڵگەو نرخی و بەهای بە بەراورد لەگەڵ ئەڵتەرناتیقی سۆشیالیستی وڕادیکاڵ بە هەر ئەم بارودۆخەی ئێستایە. ئەمە تەنها لەبەر ئەوە نەبووینەتە لایەنگری شورا چونکە درووست “سبەینە” شورا کاری شۆڕشگێڕانە دەکات و سەندیکا نایکات. بەڵکو ئاوەها و لەوەش گرنگتر بەدەلیلەی کە هەر ئەمڕۆ بزوتنەوەی شورایی و بزوتنەوەی کۆبونەوەی گشتی توانای ڕێکخستنی کرێکارانیان هەیە بۆ بەرگریکردن لە ماف و بەرژەوەندیەکانیان. ئەڵبەتە ئەبێت جارێکی تر ئاماژە بەوە بکەم کە ئەو سەندیکالیستانەی کە ئەیانەوێت لە سبەینەی شۆڕشدا کاربکەن،

ئەمەش بە پێچەوانەی نمونەکەی ئێوەوە، نەک باس لە سەندیکای ئاشکراو یاسای و جەماوەری ناکەن، بەڵکو باسی لە سەندیکای نهێنی دەکەن. وەک وتم ئەمە پێشێل کاریەو هەڵهاتنە لە کێشەی پێوستی کرێکارانی ئێران بۆ ڕێکخراوبونی جەماوەری لەگەڵ توانای خەباتی ئاشکرا و فراوان. ئەو کیشانەی کە بەبڕوای ئێمە بزوتنەوەی کۆبونەوەی گشتی دەتوانێت وەڵامی پێبداتەوە.

کۆمۆنیست: لەگەڵ ئەم وردەکاریەدا ئەو خاڵەی بڕیارنامەکە دەڵێ ئێمە پشتیوانی لە هەوڵی کرێکاران بۆ دامەزراندنی سەندیکا دەکەین. لەڕوی کردەیەوە زیاتر ڕوون بکەنەوە. ئایا لەیەک کاتدا هەوڵدان بۆ پێکهێنانی ڕێکخستنی شورایی و لە هەمان کاتتدا بەرگریکردنی چالاکانە لە کرێکارانێک کە هەر لەو جێگایەدا بەنیازی دروستکردنی سەندیکان لەکردەوەدا ڕووبەڕووی کیشە نابێتەوە؟

مەنسور حیکمەت: ئێمە پشتیوانی لەهەوڵی کرێکاران دەکەین بۆ پێکهێنانی سەندیکا، چونکە بەجیا لەڕاگەیاندنی هەڵوەستی حیزب بەقازانجی شوراو بەجیا لەوەی کرێکارانی ڕادیکاڵ و کۆمۆنیست بەدوای بزوتنەوەی کۆبونەوەی گشتی و ئەڵتەرناتیڤی بزوتنەوەی شورایەوەن، هەموو کرێکاران لەپشت سەری ئێمەوە ڕیز نابەستن. چینی ئێمە هەر بەجۆرێ لە شێوازی جۆراوجۆردا خەریکی کاری سەنگەر لێدانە لەبەرامبەر بۆرژوازیدا، یەکێک لەو شێوازانە هەوڵدانە بۆ دروستکردنی نەقابەکان، چ نهێنی و ئاشکرا یان هیتر. ئیمە پشتیوانی لەهەر سەنگەر لێدانێکی کرێکاران دەکەین وە هەوڵ ئەدەین بۆ بەهێزکردنی. ئیمە هەردوو خشتەێک کە کریکاران لەخەباتیاندا لەسەریەک دایان نابەت تەکی نادەین، بەڵکو هەوڵ ئەدەین بۆ بەشداری خۆمان، لەگەڵ پشتیوانیەکانمان و فیداکاری لە ڕیزی هەر ڕوبەڕوبونەوەیەکی چینایەتی، ئەم هەوڵانە بەرەو ئەولایە بەرین کە بڕوای ئیمە بەرژەوەندیە واقیعیەکانی کرێکاران لەوەدا دەستبەر دەبێت.

ئامانجی ئێمە ئەوەیە کە بزوتنەوەی کرێکاری هەرچی زیاتر بەهێز بێت لەبەرامبەر بۆرژوازیدا. ئەگەر سیاسەتی ئێمە ببێتە سیاسەتێکی هەمەلایەنەی ناو دەرونی چینی کرێکار، دڵنیاین کە هێزی کرێکاران دەگات بەباشترین شێوە، بەڵام مادام کە هاوکات لەگەڵ ئەمەدا مەیلی خەباتکاریتر لە ناودەرونی بزوتنەوەی چینەکەدا دەست بە کاری پێکهێنانی شێوازی تر لەیەکگرتن بکەن. ئێمە هاوکاریان دەکەین وە لەهەمان کاتدا هەوڵ ئەدەین بزوتنەوەی کۆبونەوەی گشتی و شوراکان زۆرترین کاریگەری و متمانە لەنێو کرێکاراندا بەدەست بهێنن، چونکە

باوەڕمان وایە کە کرێکاران لەم ڕێگەیەوە دەستیان دەگات بە هێزو توانای واقعی خۆیان لە خەباتی ئێستا و لە خەباتدا بۆ بەدەستەوەگرتنی دەسەڵاتی سیاسی.

ئەگەر ئەمڕۆ کرێکارانێک بیانەوێت سەندیکایەک ڕێکبخەن، بەدڵنیاییەوە ئەمە سەرنجی ئەوان بۆ ئیجابی بوونی هەوڵدان بۆ پێکهێنانی شوراکان رادەکێشین، لە ڕێگای پەرەپێدانی بزوتنەوەی کۆبونەوە گشتییەکان، بەڵام ئەگەر کەسانێک هەر ئێستا چەند هەنگاو لەم ڕێگایەدا چووبنە پێش، ئەگەر بەڕاستی هەنگاوێک بەرەو پێکهێنانی نەقابەی چی مەبەستیان چووبنە پێش، دەتوانن کرێکارانی کۆمۆنیست وەک پارێزەرو بەهێزکەری خۆیان لە قەڵەم بدەن، هەڵبەت لە بارودۆخیکی ئاواشدا، هەر بەو شێوەیەی لە بڕیارنامەکەدا هاتووە، ئێمە هەوڵ ئەدەین جوڵانەوەی سەندیکایی بەهۆی هەمان خاڵە لاوازە نەریتییەکانی نەقابەکان توشی تەکشکان نەیەت و لە تاقیکردنەوەی ئیجابی بزوتنەوەی شورایی، وەک پشت بەستن بە دیموکراتی راستەخۆ و ئیرادەی کرێکاران، خۆپاراستن لە بیرۆکراتییەت، پاراستنی مەودا لەگەڵ رەوتە ریفۆرمیستەکان و شتی تر کەڵک وەردەگرێ.
جگە لەوەش، لە بڕیارنامەکەدا هاتووە کە لە هەندێک باری تایبەتیدا خۆمان راستەوخۆ هەوڵدەدەین بۆ پێکهێنانی نەقابەکان. بەڵام هەوڵ ئەدەین کە ئەم نەقابانە لەداهاتودا پەیوەندیەکی بەهێزیان لەگەڵ بزوتنەوەی شورایدا هەبێت بەگوێرەی هەندێک پێوەری دیاریکراو پێیانەوە پەیوەست بن.

وەرگێرانی: کاوە عومەر
چاوپێداخشاندنەوەوهەڵەبڕی: بۆپێشەوە